

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1957/2021
27.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС „Београд“, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете због мање исплаћене зараде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 686/21 од 16.04.2021. године, у седници одржаној 27.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 686/21 од 16.04.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 304/20 од 11.01.2021. године у делу става првог изреке (којим је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде, у периоду од јануара 2014. године до фебруара 2015. године, плати укупно 121.389,63 динара у појединачним месечним износима са законском затезном каматом од доспећа до исплате и да, надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, уплати за тужиоца припадајуће доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање на утужене износе разлике зараде за наведени период) и у ставу другом изреке и одбија захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 79.139,00 динара, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 304/20 од 11.01.2021. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев, којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од октобра 2013. године до јануара 2015. године, плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа камате су ближе одређени овим ставом изреке), као и да на наведене износе, надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, уплати за тужиоца припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског

осигурања. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове поступка од 1.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 686/21 од 16.04.2021. године, ставом првим изреке одбијена је жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од октобра 2013. године до децембра 2013. године у износима и са припадајућом законском затезном каматом (на начин ближе одређен у овом ставу изреке), као и захтев за уплату доприноса по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања на утужене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за наведени период. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, па је обавезан тужени да тужиоцу, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од јануара 2014. године до јануара 2015. године исплати укупно 121.389,63 динара у појединачним месечним износима и са законском затезном каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке), као и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати за тужиоца припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, па је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка од 1.600,00 динара, а тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка од 104.838,00 динара. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка од 37.138,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је био у радном односу у ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци које је до 31.12.2013. године било посебно правно лице, када је спроведена статусна промена – припајање Привредном друштву РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Тужени је правни следбеник друштва стицаоца РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Одредбом члана 11. Уговора о припајању од 29.11.2013. године, који је закључен између ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац као друштва стицаоца и ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци као друштва преносиоца, одређено је да је друштво стицалац као послодавац следбеник дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца (послодавца претходника) најмање годину дана од дана извршене статусне промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. Период обухваћен тужбеним захтевом од октобра 2013. године до јануара 2015. године односи се на периоде у коме је тужилац био запослен у ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци (од 01.04.2012. године до 31.12.2013. године), затим у РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац (од 01.01.2014. године до 01.02.2015.

године), у ком периоду је након статусне промене тужени као послодавац следбеник, према одредби члана 150. Закона о раду, примењивао на запослене у Огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци опште акте послодавца претходника. У фебруару 2015. године код ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац као послодавца следбеника, јединствено је утврђена цена рада за све запослене код туженог, ступањем на снагу Посебног колективног уговора за ЈП „Електропривреда Србије“. Статусном променом припајања ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац од 01.07.2015. године послује у оквиру туженог ЈП ЕПС „Београд“. Висина разлике зараде у утуженом периоду и то: између зараде обрачунате на основу вредности радног часа за запослене у огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци и зараде обрачунате по вредности радног часа одређене за остале запослене код ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, и која представља износе које тужилац потражује тужбом у овој парници.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да је тужени правилно тужиоцу обрачунавао зараду, у складу са одредбама тада важећег Колективног уговора и на основу Протокола и Споразума закљученог између послодавца и Синдиката, према вредности радног сата утврђеног наведеним Протоколима и Споразумима, а да тужилац, односно запослени у овом огранку, нису оспоравали закључене Споразуме.

Побијаном одлуком другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев (ближе одређено у изреци побијане пресуде), налазећи да вредност радног часа као елемент за обрачун зараде мора бити исти за све запослене, што у конкретном случају није испоштовано и у супротности је са одредбом члана 104. став 2. Закона о раду о једнакој заради за исти рад или рад исте вредности, без обзира на посебна правила код промене послодавца из члана 150. Закона о раду, при том оценивши и да су запослени из припојеног привредног друштва без оправданог разлога стављени у неравноправан положај у односу на друге запослене код послодавца чиме је, супротно правилима из члана 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде према вредности радног часа одређеног за друге запослене, због чега тужилац има право на накнаду штете због мање исплаћене зараде за утужени период. Другостепени суд налази и да се одређивање ниже вредност радног часа само за запослене из једног огранка не може правдати пословним резултатима, јер то може бити основ само за одређивање дела зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца, у смислу правила из члана 105, 106. и 107. Закона о раду.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 150. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, ... 75/14), прописано је да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника (тачка 1), код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор (тачка 2).

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа

за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити, а ставом 3. истог члана предвиђено је ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац послодавац следбеник је, сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубара метал“ д.о.о. још годину дана – у периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду, био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци је утврђивана за сваки појединачни месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку, па они производе правно дејство.

По оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да вредност радног часа, као елемент за обрачун зараде, мора бити иста за све запослене, што у конкретном случају није испоштовано и у супротности је са одредбом члана 104. став 2. Закона о раду о једнакој заради за исти рад или рад исте вредности, без обзира на посебна правила код промене послодавца из члана 150. Закона о раду. Наиме, у складу са чланом 150. Закона о раду тужени као послодавац следбеник био је дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника – што значи и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника није закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од стране послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају до тога није дошло зато што су запослени у Огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци на основу свог општег акта имали већи коефицијент за обрачун зарада од запослених у РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, па су кроз споразумно утврђено мању вредност радног часа њихове зараде у 2014. години биле фактички изједначене са зарадама запослених у осталим организационим јединицама туженог. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама Одлука о коефицијентима, односно у фебруару месецу исте године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“. Стога је правилно првостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев тужиоца.

Такође, погрешан је закључак другостепеног суда да су запослени из припојеног друштва стављени у неравноправан положај у односу на друге запослене код туженог те да је тиме, супротно правилима из члана 18, 19. и 20. Закона о раду, извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде. Наиме, за постојање дискриминације у смислу наведених одредаба Закона о раду неопходно је да се запослени стави у неповољнији положај у односу на друга запослена лица у истој или сличној ситуацији с обзиром на неко лично својство. Тужилац и други запослени у

припојеном привредном друштву нису били стављени у неповољнији положај у погледу права на зараду у току 2014. године, нити се запослење у Огранку „Колубара метал“ може сматрати личним својством.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права усвојио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду (на начин ближе наведен у изреци ове пресуде).

Како је преиначена другостепена пресуда и одбијена жалба тужиоца, поводом ревизије туженог, то је преиначена побијана другостепена пресуда и у погледу одлуке о трошковима, тако што је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка.

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу члана 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припада и право на накнаду нужних и опредељених трошкова ревизијског поступка, који су досуђени у висини од 79.139,00 динара, који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката од 18.000,00 динара, на основу Тарифног броја 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12, ...и 37/21) и трошкове судских такси на ревизију 24.456,00 динара и одлуку по ревизији 36.683,00 динара, према Тарифном броју 1. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18).

На основу изнетог, применом члана 165. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић